

USE OF MODERN TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

UPOTREBA MODERNIH TEHNOLOGIJA PRI PODUČAVANJU STRANIH JEZIKA

MIROSAV, Zoran

Summary: *Due to the rapid development of technology in the past thirty years and its massive application in all strata of society, it has become the imperative to use it in teaching. Schools have been equipped with various appliances ranging from the simple ones such as projectors and personal computers for MS Power-Point presentations to smart boards for multimedia presentations. However, the application of modern technology should not and must not be the privilege of teachers, it should be transferred to students as well. Students must be skilful with modern technologies in order to be able to use them independently with all their advantages which are indisputable.*

Key words: *foreign language, modern technology, web, podcast, video*

Sažetak: *Usljed ubrzanog razvoja tehnologije u posljednjih tridesetak godina, i masovne upotrebe iste u svim slojevima društva, postalo je imperativom koristiti moderne tehnologije i u školskoj nastavi. Od jednostavnijih oblika poput korištenja projektora i osobnog računala za prikaz MS Power-Point prezentacija, preko pametnih ploča do multimedijalnih prezentacija u posebno opremljenim učionicama, danas je sve zastupljeno u školskom sustavu. Međutim upotreba modernih tehnologija ne treba i ne smije stati kod samih nastavnika, već se treba i mora prenijeti i na učenike. Oni moraju biti sposobni za samostalni rad s modernim tehnologijama, kako bi mogli koristiti njihove prednosti, koje su danas neosporive. Na taj način učenici stječu određenu dozu samostalnosti kojom i bez prisutnosti učitelja mogu koristiti moderne tehnologije pri procesu učenja i savladavanja novog gradiva.*

Ključne riječi: *strani jezik, moderna tehnologija, web, podcast, video*

Authors' data: Zoran, Mirosav, prof., Veleučilište u Požegi, Vukovarska 17, Požega, zmirosav@vup.hr

1. Uvod

Tijekom kasnih 80-ih godina dvadesetog stoljeća postojala su ozbiljna nastojanja da se video materijalima unaprijedi podučavanje stranih jezika u školama. Ovakav pristup bio je entuzijastičan i hvalevrijedan, međutim iz više razloga ta ideja tada nije u potpunosti zaživjela u praksi. [1] Jedan od važnijih razloga bila je tada skupa moderna tehnologija (video kamere i popratna oprema), koja nije bila dostupna širokim masama, a uz to nije bilo niti puno ljudi koji bi znali adekvatno raditi odnosno rukovati s takvom tehnologijom. Nadalje i za one koji su imali znanje, bilo je potrebno puno vremena da bi se izradio kvalitetni nastavni materijal, koji bi bio upotrebljiv u nastavi. Na poslijetku tadašnja tehnologija bila je preskupa i nedostupna za najveći broj domaćinstava, što ju je osudilo na isključivu upotrebu u školama, jer su si one jedine mogle kupiti adekvatnu opremu. Sve su to ograničavajući faktori koji su u svoje vrijeme ovakve pokušaje osudili na brzu propast. Kao zadnju manu tadašnjeg pristupa naveo bih nedostajuću širinu publike, koja bi izvan školske učionice pogledala i učila iz takvih materijala. Dakle sav taj silni trud imao bi jako malu publiku do koje bi uopće dosegno. Ulaskom interneta u škole i u domove ova se situacija u potpunosti promijenila. Današnja djeca su od malih nogu već „umrežena“ u društvu što mijenja pretpostavke i definicije o obrazovanju i primijeni moderne tehnologije. Takozvani „digital natives“ [2] odnosno djeca koja odrastaju od samog početka uz korištenje raznovrsne digitalne tehnologije (mobitel, osobno računalo, digitalni audio video prijemnici...), imaju drugačiji pogled i odnos prema modernim tehnologijama u životu i u nastavi. Njima je sam rad s takvim tehnologijama prirodan i poznat. [8] Upravo na ovome mjestu bi škole trebale reagirati i dati im dovoljno takovog materijala s kojim mogu raditi i u kojemu mogu upotrijebiti svoje prirodno stečene „twenty-first-century skills“ [3], odnosno vještine 21. stoljeća. U tu skupinu vještina moramo ubrojiti kritičko razmišljanje, obrazovanje iz informacijskih i medijskih tehnologija, kreativnost, komunikacijske vještine, suradnja i kontekstualno učenje. [1]

Danas u gotovo svim novijim nastavnim planovima za primarno i sekundarno školstvo postoje odredbe, koje potiču razvoj lingvističkih, kao i digitalnih vještina. [4] Dakle država odnosno nadležna Ministarstva prepoznala su veliku važnost digitalnih medija kako u svakodnevnom životu tako i u školskoj nastavi.

2. Moderne tehnologije u procesu učenja stranog jezika

S obzirom da se današnje podučavanje i učenje stranog jezika u Europi uglavnom orijentira na „Zajedničkom Europskom referentnom okviru za jezike“ koji definira pet područja, a to su: slušanje, čitanje, suvislo razgovaranje, sudjelovanje u razgovorima i pisanje; u praksi se tih pet područja uglavnom pojavljuju kombinirano, a ne izolirano. Iz tog razloga možemo danas slobodno govoriti o kombiniranoj nastavi stranog jezika.

Pregled danas dostupnih modernih platformi za (samostalno) učenje stranog jezika uz pomoć interneta odnosno modernih tehnologija: [5]

Radio emisije – Podcasts

Ovdje se radi o sekundarnom korištenju informativnih emisija, reportaža, vijesti, intervjuja i sličnoga. Ponuda u ovom vidu učenja je velika i profesionalna (ponuđači: Radio Nacional de Espana, BBC, NYT, Radio France, ARD Mediathek), no sa sobom donosi i neke probleme. Jedan od tih problema je i činjenica, da se svaki podcast koji želimo koristiti, mora najprije pomno preslušati od početka do kraja, kako bismo znali o čemu se radi i odgovara li stupnju predznanja učenika. Postoje i drugi problemi poput možda prebrzog tempa govornika u podcastu, što se naravno danas može riješiti upotrebom modernih tehnologija koje omogućavaju smanjenje ili ubrzanje tempa govora (program Audacity). Uz ovu ponudu većina podcastova nudi i smislene funkcije koje podržavaju i motiviraju učenike da se još više aktiviraju pri učenju stranog jezika, poput mogućnosti komentiranja podcastova na ciljnom jeziku, ili poput dodatnih zadataka koji dolaze uz same podcastove i još puno toga. Ova vrsta pomoćnog sredstva za učenje stranog jezika vezana je uz Internet i bez njega ne bi danas postojala u ovakvom obliku.

Internet

Ogromnu količinu podataka na raspolaganje nam daje internet. No na ovom mjestu se mora upozoriti na jako važan izbor kvalitetnih izvora. Evaluacija istih postaje početnim problemom. No obično najpoznatiji izvori imaju potvrđeno visok stupanj kvalitete. Izbor materijala ponuđen je primjerice na jezičnim web portalima, na online-rječnicima, enciklopedijama, ili na stranicama javnih obrazovnih (međunarodnih) institucija (Goethe-Institut Deutschland). Bitno je napomenuti da nisu svi sadržaji s interneta besplatni, te da postoji značajan broj ponuđača koji su komercijalizirali svoju ponudu. Tek posljednjih pet do deset godina u Hrvatskoj Internet je raširen u gotovo sva domaćinstva, što je pojačalo i njegovu upotrebu u jako velikoj mjeri. Uvođenjem takozvanih „flat-rate“ tarifa od strane ponuđača interneta u Hrvatskoj, omogućilo je neograničeno korištenje interneta i svih njegovih nebrojenih funkcija.

E-mail (elektronička pošta)

U sklopu eTwinning (<http://etwinning.net>) projekta u Europi, moguće je pronaći partnerske škole preko ovog programa i na taj način započeti projekt sa školom iz inozemstva. Na ovaj način učenici mogu i moraju voditi razmjenu elektroničke pošte na stranom jeziku, te se ovako uče nove riječi ciljnog jezika kojega učimo.

Vrhunac ovakve primjene moderne tehnologije su zasigurno Web-Questovi (Web-izazovi) koji kombiniraju internet i moderne tehnologije sa klasičnim komponentama podučavanja stranog jezika, kako bi se riješio postojeći zadani problem. Kako bi se problem riješio, potrebno je prvo doći do informacija, koje se nalaze rasute po internetu, potom je potrebno poslužiti se različitim medijima da okupimo sve potrebne informacije, te naposljetku moramo sve te informacije pismeno sažeti na papir. Ovako koristimo moderne tehnologije, ali i klasične komponente podučavanja stranog jezika, koje završavaju samostalnim pismenim radom, koji je pisan na

ciljnom jeziku. To je dobar način da se ukomponiraju klasični pristupi učenja stranog jezika s modernim tehnologijama koje su nam danas na raspolaganju.

Video tehnika u nastavi (stranog jezika)

Nastavna metoda koja ulazi u područje jezika i medija zasniva se na socijalno-konstruktivističkoj teoriji učenja. Ona ima dva opća principa na kojima se zasniva, a to su:

a) Učenje je proces izgradnje znanja a ne proces prijenosa znanja i

b) Školska nastava je potporni proces u izgradnji znanja a ne prijenosu znanja. [6]

Kako bi se po ovoj teoriji dobio maksimalni učinak, zadaci trebaju biti povezani sa konkretnim situacijama i svrsishodni. Bitno je uspostaviti kontekst unutar kojega se rješavaju problemi. Digitalna videografija tako objedinjuje upotrebu tehnoloških uređaja kao primjerice kamere, računala i softvera za obradu video materijala. Na ovakav način pospješuje se metoda „Learning by doing“, što se pokazalo kao uspješna metoda, da se integrativno uči strani jezik, dok se istovremeno bavimo rješavanjem tehničkih problema tijekom korištenja modernih tehnologija. Dakle uči se kroz kontekst, koji nam nalaže da se snađemo samostalno i to na način da moramo naučiti koji resursi su nam potrebni za rješavanje postojećeg konkretnog problema. [7] Ovakav pristup potiče sudionike da preko praktičnih radnji izgrade i socijalno-kulturnu komponentu o stranom jeziku. Iako je ovaj pristup najzahtjevniji, on pak pokazuje dobre rezultate pri učenju stranog jezika.

3. Zaključak

Po mišljenju mnogih znanstvenika i stručnjaka u podučavanju stranih jezika, nove tehnologije pružaju veliki potencijal za individualno učenje stranih jezika. No u istom trenutku postavljaju učenike i pred veliki izazov. Najčešći problemi su tehničke odnosno motivacijske naravi. S jedne strane nemaju svi učenici iste predispozicije za odnos i rukovanje modernim tehnologijama (dosadašnji kontakt s modernim tehnologijama, predznanje, starosna dob...), što može nekima olakšati odnosno otežati upotrebu modernih tehnologija u cilju povećanja znanja stranog jezika. Onima kojima moderna tehnologija predstavlja određen problem, oni će prije patiti od pomanjkanja motivacije, pogotovo ako se radi o učeniku koji nije pod nadzorom za vrijeme upotrebe moderne tehnologije. Naime ukoliko se učenik susretne sa situacijom koja je u okviru njegovog predznanja zahtjevnija, a nema nikoga tko će ga motivirati ili mu pomoći pri rješavanju iste, vrlo lako slijedi odbacivanje takvog pristupa i prelaženje na nešto novije i „lakše“. Stoga ne čudi, da su moderne tehnologije upravo za samostalne učenike stranih jezika isprva jako interesantni, no i dvosjekli mač, jer nakon susreta s prvim problemima lako se odustaje, ukoliko nema vanjskog imperativa odnosno motivacije. Za učenike stranih jezika to zapravo znači da je potreban stalni razvoj medijskih kompetencija, ali i obrazovanje nastavnog kadra za korištenje modernih tehnologija u postojećim nastavnim programima. Jedino adekvatnim nastavnim kadrom, koji je u stanju svoje znanje prenijeti na učenike, osiguravamo uspješnu kombinaciju modernih tehnologija sa podučavanjem/učenjem stranog jezika. Zbog jake prožetosti današnjeg društva modernim tehnologijama

nužno je i neizostavno da se na tom dijelu nastavnog rada posebno puno poradi narednih godina.

4. Literatura

- [1] Masats, D.; Dooly, M.; Costa X. (2009). *EXPLORING THE POTENTIAL OF LANGUAGE LEARNING THROUGH VIDEO MAKING*. Dostupno na: http://divisproject.eu/attachments/083_EDULEARN_09_DIVIS.pdf Pristup: 21-04-2012.
- [2] Prensky, M. (2001). Digital Natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5).
- [3] Partnership for 21st Century Skills, Results that matter: 21st century skills and high school reform. (2006). Dostupno na: <http://www.21stcenturyskills.org/documents/RTM2006.pdf> Pristup: 22-04-2012.
- [4] Council of Europe (2011). Zajednički Europski referentni okvir za strane jezike. Common European Framework of References for Languages.
- [5] Buchberger, G.; Chardaloupa, J.; Perperidis, G.; Heckmann, V. (2010) *Fremdsprachen. Mit Technologien Sprachen lernen und lehren*. Dostupno na: <http://l3t.eu> Pristup: 25-04-2012.
- [6] Lave, J.; Wenger, E. (1991). *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. New York: Cambridge University Press.
- [7] Sweeder J. (2007). Digital video in the classroom: Integrating theory and practice. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*. 7 (2), 107-128.
- [8] Lambert, J.; Cuper, P. (2008.) Multimedia technologies and familiar spaces: 21st-century teaching for 21st-century learners. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 8 (3), 264-276.

Photo 079. Road roller / Valjak